



Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi (AKAR)

Journal of Abant Cultural Studies

2026, 11(21): 81 – 103



Türkiye ve KKTC'nin Kıbrıs Barış Harekâtı Temalı Filatelik Tasarımlarının Karşılaştırmalı Analizi (1974-2024)

Comparative Analysis of Philatelic Designs Themed on the Cyprus Peace Operation in Türkiye and the TRNC (1974-2024)

Serkan AYCİL ¹

Geliş Tarihi (Received): 26.03.2026

Kabul Tarihi (Accepted): 21.04.2026

Yayın Tarihi (Published): 25.04.2026

Öz: Çalışmanın amacı, Türkiye ve KKTC tarafından tasarlanan Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik tasarımları karşılaştırmalı olarak incelemektir. Çalışma, filatelik materyallerin ulusal kimlik inşası, toplumsal bellek ve ideolojik temsil açısından taşıdığı önemi ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Nitel araştırma yöntemi çerçevesinde yürütülen çalışma, doküman analizi ve gösterebilimsel yaklaşım perspektifinden iletmiştir. 1974-2024 yılları arasında yayımlanan anma pulları ve ilk gün zarfları görsel sembolizm, kompozisyon, renk kullanımı ve tipografi açısından analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, her iki aktör tarafından ortak semboller kullanıldığını ancak bu sembollerin anlamlandırma biçimlerinin farklılaştığını göstermektedir. Türkiye tasarımlarında daha diplomatik, minimalist ve uluslararası meşruiyeti vurgulayan bir görsel dil öne çıkarken, KKTC tasarımlarında ulusal kimlik, özgürlük, tarihsel anlatı ve uluslararası tanınma vurgusu daha belirgin biçimde temsil edilmektedir. Sonuç olarak filatelik tasarımlar, yalnızca anma amacı taşıyan nesnelere değil, aynı zamanda politik söylemin, ideolojik temsilin ve kolektif belleğin görsel iletişim araçları olarak işlev görmektedir.

Anahtar Kelimeler: Filateli, Kıbrıs Barış Harekâtı, Kültürel Temsil, İdeoloji, Politik Söylem.

&

Abstract: The aim of this study is to comparatively examine the philatelic designs themed on the Cyprus Peace Operation, produced by Türkiye and the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC). The study is significant in that it reveals the importance of philatelic materials in terms of national identity construction, collective memory, and ideological representation. Conducted within the framework of qualitative research methodology, the study is carried out through document analysis and a semiotic approach. Commemorative stamps and first day cover issued between 1974 and 2024 are analyzed in terms of visual symbolism, composition, use of color, and typography. The findings indicate that both actors employ common symbols; however, the ways in which these symbols are interpreted differ. While a more diplomatic, minimalist visual language emphasizing international legitimacy is prominent in the designs of Türkiye, themes of national identity, freedom, historical narrative, and international recognition are represented more explicitly in the designs of the TRNC. In conclusion, philatelic designs are not merely objects of commemoration but also function as visual communication tools of political discourse, ideological representation, and collective memory.

Keywords: Philately, Cyprus Peace Operation, Cultural Representation, Ideology, Political Discourse.

Atf/Cite as: Aycil, S. (2026). Türkiye ve KKTC'nin Kıbrıs Barış Harekâtı Temalı Filatelik Tasarımlarının Karşılaştırmalı Analizi (1974-2024), Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi, 11(21): 81-103.

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/akader>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

¹ Araştırmacı, PTT 1. Bölge Müdürlüğü, Finans ve Muhasebe Müdürlüğü, İstanbul, Türkiye, sserkan.aycil@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3540-5548.

Giriş

Kıbrıs Barış Harekâtı, 20 Temmuz 1974 tarihinde Türkiye tarafından gerçekleştirilen bir askerî müdahale olup, Kıbrıs Türk toplumunun güvenliğinin sağlanması ve ada üzerindeki siyasi dengelerin korunması açısından tarihsel bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir (Hale, 2002: 150-160; Uslu, 2003: 140). Adadaki anayasal düzenin bozulması ve artan güvenlik krizleri sonrasında gerçekleşen bu müdahale, uluslararası ilişkiler bağlamında tartışmalı bir nitelik taşımaktadır. Bu tartışmalar, müdahalenin hukuk dayanakları ve meşruiyeti etrafında yoğunlaşmaktadır.

Söz konusu gelişme, yalnızca askerî ve politik sonuçlarıyla değil, aynı zamanda ulusal anlatıların, kolektif belleğin ve kimlik söylemlerinin oluşumunda oynadığı rol bakımından da önemli bir yere sahiptir. Bu yönüyle harekât, farklı toplumsal kesimler tarafından çeşitli anlamlandırma süreçlerine konu olmaktadır. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) tarafından üretilen çeşitli görsel ve kültürel materyaller, bu tarihsel olayın toplumsal bellekte nasıl temsil edildiğini ve yeniden üretildiğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Bu bağlamda filatelik materyaller, devletlerin tarihsel olayları, ulusal değerleri ve politik mesajları görsel semboller aracılığıyla aktardığı önemli iletişim araçlarından biridir (Çiftçi & Çiftçi, 2020: 409). Dolayısıyla, bu tür materyallerin analiz edilmesi, söz konusu tarihsel olayın görsel ve ideolojik temsillerini analiz etmek açısından önem taşımaktadır.

Pul ve posta ile ilgili anma blokları, özel gün zarfları, ilk gün zarfları, posta kartları, uluslararası cevap kuponları ve pul portföyleri gibi materyallerin toplanması, incelenmesi ve koleksiyon nesnesi olarak saklanarak korunması; bu nesnelerin yalnızca posta işlevi gören araçlar olmadığını, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve tarihsel süreçleri görselleştiren iletişim aracı olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu durum, söz konusu materyallerin çok katmanlı bir anlam yapısına sahip olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle filatelik materyaller, estetik ya da koleksiyon değeri taşıyan nesnelere olmanın ötesinde devlet ideolojisinin ulusal anlatıların ve politik söylemlerin görsel düzlemde yeniden üretildiği ideolojik araçlar olarak da değerlendirilebilmektedir.

Literatürde filatelik materyallerin politik kimlik inşası, propaganda ve toplumsal bellek bağlamında incelendiği çalışmalar bulunmakla birlikte, Türkiye ve KKTC tarafından yayımlanan Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik tasarımların karşılaştırmalı olarak analiz edildiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir (Mapsonstampsdb, 2026). Bu durum, söz konusu alanın henüz yeterince derinlemesine ele alınmadığını göstermektedir.

Bu bağlamda çalışma, yalnızca ulusal literatüre değil, aynı zamanda görsel kültür, propaganda ve temsil kuramları açısından uluslararası literatüre de katkı sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca, karşılaştırmalı bir perspektifle farklı ulusal anlatıların filatelik tasarımlardaki karşılığı ve nasıl kurgulandığı ortaya konmaktadır.

Çalışmanın amacı, Türkiye ve KKTC tarafından yayımlanan Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik tasarımları; görsel öğeler, sembolik anlamlar, ideolojik söylem ve ulusal kimlik temsilleri açısından karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu bağlamda çalışma, mevcut literatürde sınırlı sayıda ele alınan filatelik tasarımların karşılaştırmalı ve göstergebilimsel analizine odaklanarak önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Özellikle Türkiye ve KKTC'nin aynı tarihsel olayı farklı ideolojik, politik ve görsel anlatım stratejileri üzerinden nasıl temsil ettiğini ortaya koyarak, filatelik materyallerin yalnızca estetik nesnelere değil, aynı zamanda politik iletişim araçları olduğunu göstermektedir.

Bu çerçevede araştırma şu sorulara yanıt aramaktadır.

- Türkiye ve KKTC'nin Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik tasarımlarında hangi görsel ve sembolik öğeler öne çıkmaktadır?
- Tasarımlarda kullanılan renk, tipografi ve kompozisyon özellikleri hangi ideolojik ve kültürel mesajları yansıtmaktadır?

- Türkiye ve KKTC tasarımları arasında tematik ve görsel açıdan hangi benzerlikler ve farklılıklar bulunmaktadır?
- Filatelik tasarımlar söz konusu tarihsel olayın ulusal ve uluslararası boyutlarını nasıl temsil etmektedir?

Bu kapsamda yapılan ön değerlendirmeler, Türkiye ve KKTC filatelik tasarımları arasında bazı temel ayrımlara işaret etmektedir:

Türkiye’de üretilen tasarımlar, askerî başarı, devlet otoritesi ve resmî söylemi öne çıkaran kurumsal ve anıtsal bir dil ile karakterize edilmektedir. Buna karşın KKTC tasarımlarında barış, özgürlük, uluslararası tanınma ve kimlik inşasına yönelik daha sembolik ve duygusal bir anlatım dikkat çekmektedir. Bu farklılık, iki tarafın tarihsel olayı konumlandırma biçimlerinin görsel dile doğrudan yansımaları olarak değerlendirilebilmektedir. Tipografi ve kompozisyon bağlamında Türkiye’de daha hiyerarşik, disiplinli ve standartlaşmış bir yapı gözlenirken, KKTC’de esnek, anlatı odaklı ve görsel sembolizmi önceleyen bir yaklaşım öne çıkmaktadır. Renk kullanımı açısından ise Türkiye’de sınırlı ve kontrollü bir palet tercih edilirken, KKTC tasarımlarında canlı ve yüksek kontrastlı renkler aracılığıyla duygusal etki ve görünürlük artırılmaktadır. Bu bağlamda renk tercihleri, temsili güçlendiren önemli bir görsel kod olarak öne çıkmaktadır.

Kuramsal Çerçeve

Filatelik materyaller, tarihî olayların, ulusal kimliğin ve ideolojik mesajların görsel temsilcileri olarak toplumsal belleğin somutlaştırılmasında önemli bir işlev üstlenmektedir. Toplumsal bellek, bireylerin ve toplumların geçmişi hatırlama, anlamlandırma ve aktarma süreçlerini ifade etmektedir (Halbwachs, 1992: 40). Nora’nın (1989) “hafıza mekânları” kavramsallaştırması ise pul ve filatelik tasarımların tarihî olayları sembolik düzlemde koruyan ve yeniden üreten görsel araçlar olarak değerlendirilmesine imkân tanımaktadır. Bu bağlamda filatelik tasarımlar, Nora’nın tanımladığı anlamda “hafıza mekânları” olarak işlev görmektedir; Kıbrıs Barış Harekâtı gibi tarihsel olayları yalnızca temsil etmekle kalmayıp, aynı zamanda belirli bir ideolojik çerçevede yeniden kurgulamaktadır. Dolayısıyla bu tasarımlar, geçmişin seçici biçimde hatırlanması ve anlamlandırılması süreçlerine katkı sunmaktadır.

Kültürel kimlik, Hall (1990) tarafından toplumların ortak değerler, semboller ve tarihsel deneyimler üzerinden kendilerini tanımlama biçimleri olarak ele alınırken; Assmann & Czaplicka (1995) kültürel belleği kimlik ve değerlerin kuşaklar arası aktarımını sağlayan normlar, ritüel ve semboller bütünü olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede Türkiye ve KKTC tarafından üretilen filatelik tasarımlar, Hall’in ifade ettiği temsil yoluyla kimlik inşa sürecinin somut örnekleri olarak değerlendirilebilir. Bu doğrultuda Türkiye tasarımlarında daha minimal, kurumsal ve diplomatik bir üslup öne çıkarken, KKTC tasarımlarında askerî sahneler ile özgürlük ve bağımsızlık sembollerinin daha belirgin olduğu görülmektedir. Bu farklılık, iki tarafın kimlik inşasını görsel düzlemde farklı stratejilerle kurduğunu göstermektedir.

İdeolojik boyut açısından değerlendirildiğinde Lefebvre (1991) ve Barthes (1977) görsel temsilin yalnızca geçişi hatırlamakla kalmayıp belirli politik söylemleri ve değerleri yeniden ürettiğini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, görsel kültürün ideolojik üretim süreçleriyle doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kuramsal yaklaşımlar birlikte değerlendirildiğinde, filatelik tasarımlar hem birer hafıza mekânı hem de ideolojik temsil aracı olarak çift katmanlı bir işlev üstlenmektedir. Bu doğrultuda filatelik tasarımlar, yalnızca tarihsel bir anma aracı değil; aynı zamanda politik meşruiyet üretimi ve ulusal anlatının görsel olarak inşası sürecinin bir parçası olarak okunmalıdır.

Çalışma kapsamında filatelik tasarımlar yalnızca ikonografik betimleme düzeyinde ele alınmamış, Halbwachs’ın kolektif bellek yaklaşımı, Nora’nın hafıza mekânları kavramı, Hall’in temsil kuramı ve

Barthes'ın göstergebilimsel yaklaşımı doğrultusunda düz anlam (denotation), yan anlam (connotation) ve mit üretimi bağlamında çok katmanlı bir analiz yöntemi ile yürütülmüştür.

Yöntem

Çalışma, nitel araştırma yöntemine dayanmaktadır. Nitel araştırma; kültürel, tarihsel ve görsel üretimleri bağlamsal bütünlük içerisinde ele alan, çok boyutlu ve yorumlayıcı bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım & Şimşek, 2011: 35-39). Araştırmada veriler doküman analizi yöntemiyle toplanmıştır. Doküman analizi, yazılı ve görsel materyallerin sistematik olarak incelenmesini temel alan bir veri toplama yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2011: 187).

Kodlama süreci hem tümdengelim hem de tümevarımsal bir yaklaşımla ilerletilmiştir. İlk aşamada literatüre dayalı ön kodlar oluşturulmuş, analiz sürecinde elde edilen yeni bulgular doğrultusunda bu kodlar genişletilerek yeniden yapılandırılmıştır. Araştırma özneliğini minimize etmek amacıyla analiz süreci sistematik bir çerçevede yürütülmüş ve elde edilen bulgular doğrudan görsel verilerle ilişkilendirilmiştir. Böylece yorumların veri temelli bir zeminde gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

Bu çalışmada, Türkiye ile KKTC tarafından yayımlanan Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik tasarımlar karşılaştırmalı bir yaklaşımla ele alınmıştır. Bu doğrultuda iki aktörün ürettiği tasarımlarda kullanılan görsel semboller; kompozisyon özellikleri, tipografik tercihler ve ideolojik söylem unsurları açısından analiz edilerek benzerlikler ve farklılıklar ortaya konmuştur. Sanat ve tasarım çalışmalarında kompozisyon, yalnızca görsel unsurların yerleşim biçimi olarak değil, anlam yönlendirme unsuru olarak da ele alınabilmektedir. Bu bağlamda filatelik tasarımlarda kullanılan kompozisyon yapıları görsel hiyerarşi, odak, boşluk kullanımı ve yönlendirme stratejileri üzerinden ideolojik anlam üretiminin mekânsal organizasyonu olarak değerlendirilmektedir. Tipografik tercihler ise estetik bir seçimin ötesinde teknik (okunabilirlik, hizalama, puntolama), tasarımsal (görsel uyum, denge, ritim) ve göstergebilimsel (ulusal kimlik, otorite, resmîyet, uluslararası hitap) düzenlemelerle anlam üreten çok katmanlı bir gösterge sistemi olarak ele alınmaktadır. Bu nedenle çalışmada tipografi, ideolojik söylemin kurucu unsuru olarak işlev görmektedir.

Çalışmada kullanılan göstergebilimsel analiz yaklaşımı; düz anlam (doğrudan görülen), yan anlam (kültürel ve sembolik çağrışımlar) ve mit düzeyinde (ideolojik olarak doğallaştırılan) yapılan çözümlenmeye dayanmaktadır. Bu çerçevede ikonografik çözümlenme, göstergebilimsel analizin yalnızca ilk aşaması olarak değerlendirilmiş ve her görsel daha derin anlam katmanlarıyla ele alınmıştır.

Araştırmanın Verileri

Araştırmanın verileri, 1974-2024 yılları arasında Türkiye ve KKTC tarafından yayımlanan Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik materyallerden oluşmaktadır. Bu materyaller; anma pulları, blok pullar ve ilk gün zarflarını kapsamaktadır. Filatelik materyallere ilişkin veriler; pul emisyon katalogları başta olmak üzere Pulhane arşivi ve KKTC Posta Dairesi yayımları aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışmada analiz edilen görsellerden 6'sına yazarın arşivinden, 19'una ise ilgili kurum ve kuruluşların dokümanlarından ulaşılmıştır (Kadıköy Filatelistler Derneği, 2020). Bu dağılım, veri setinin hem birincil hem de ikincil kaynaklardan dengeli biçimde oluşturulduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, Türkiye ve KKTC'ye ait üretimler kategorize edilerek kronolojik bir sıra içerisinde değerlendirilmiştir. Böylece filatelik tasarımlardaki görsel ve ideolojik dönüşümün zaman içindeki gelişimi de analiz edilebilmiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Türkiye ve KKTC tarafından yayımlanan Kıbrıs Barış Harekâtı temalı filatelik tasarımlar araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Söz konusu filatelik üretimler sayıca sınırlı olduğundan çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş ve evrenin tamamı araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri, ilgili kurumlar tarafından yayımlanan arşiv kaynaklarının taranmasıyla elde edilmiştir. Toplanan görseller betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir.

Analiz sürecinde tasarımlar kronolojik olarak sıraya konmuş, ardından her bir tasarımın görsel ve tematik bileşenleri ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Tablo 1. Kodlama Süreci

Aşama	İçerik/Tema
1. Açık Kodlama	Kıbrıs adası haritası
	Barış güvercini figürü
	Zeytin dalı motifi
	Türk bayrağı ve KKTC bayrağı
	Askerî figürler ve harekât sahneleri
	Tipografi ve anma ifadeleri
	Renk kullanımı ve kompozisyon
2. Kategorileştirme	Barış ve uzlaşma sembolizmi
	Ulusal kimlik ve devlet temsili
	Tarihsel olayın görselleştirilmesi
	Coğrafi aidiyet ve mekânsal temsil
3. Temalaştırma	Barış söylemi ve sembolik temsil
	Ulusal kimlik ve politik aidiyet
	Tarihsel bellek ve anma kültürü
	Uluslararası temsil ve diplomatik mesaj

Kodlama sürecinde, filatelik tasarımlarda kullanılan görsel ve sembolik öğelerin sistematik biçimde analiz edilmesi sağlanmıştır. Araştırmada izlenen kodlama yapısı Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Türkiye ve KKTC Tasarımlarının Karşılaştırılması Analizi

Boyut	Türkiye Tasarımları	KKTC Tasarımları
Tematik Yaklaşım	Barış söylemi ve diplomatik dil ön plandadır	Ulusal kimlik ve özgürlük vurgusu daha belirgindir
Görsel Sembolizm	Güvercin, zeytin dalı, Kıbrıs haritası	Bayrak, askerî sahneler, özgürlük sembolleri
Kompozisyon	Daha minimal ve modern grafik düzen	Daha anlatsal ve tarihsel sahne betimlemeleri
Renk Kullanımı	Mavi, beyaz ve yeşil tonları	Kırmızı, beyaz ve toprak tonları
İdeolojik Vurgu	Barış ve uluslararası meşruiyet	Ulusal mücadele ve bağımsızlık
Tipografi	Resmî ve sade	Daha belirgin ulusal ifadeler
Anlatı Dili	Diplomatik ve sembolik	Tarihsel ve anlatsal

Tablo 2'de görüldüğü üzere, tasarımlarda yer alan görsel unsurlar öncelikle açık kodlama yöntemiyle belirlenmiş, ardından benzer kodlar kategoriler altında toplanmış ve son aşamada daha geniş tematik çerçeve içerisinde değerlendirilmiştir. Türkiye tasarımlarında uluslararası meşruiyet ve barış söylemi ön plandayken, KKTC tasarımlarında uluslararası meşruiyet ve tarihsel anlatı daha belirgin biçimde vurgulanmaktadır. Bu durum, filatelik tasarımların yalnızca estetik tercihlerden ibaret olmadığını; aksine politik ve ideolojik yönelimlerin görsel yansımaları olduğunu göstermektedir.

Görsel Çözümleme Ölçütleri

Filatelik materyallerin görsel çözümü belirli ölçütler çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu ölçütler; biçimsel özellikler, ikonografik unsurlar, simgesel ve ideolojik katman ile iletişimsel amaç boyutlarından oluşmaktadır.

Tablo 3. Filatelik Materyallerin Görsel Çözümleme Ölçütleri

Boyut	Ölçütler
Biçimsel Özellikler	Kompozisyon düzeni
	Renk paleti
	Baskı tekniği
	Boyut ve yüzey özellikleri
İkonografik Unsurlar	Kıbrıs haritası
	Güvercin ve zeytin dalı
	Askerî figürler
	Bayrak sembolleri
Simgesel ve İdeolojik Katman	Barış söylemi
	Ulusal kimlik vurgusu
	Coğrafi ve politik aidiyet
İletişimsel Amaç	Anma
	Tarihsel bellek oluşturma
	Ulusal ve uluslararası tanıtım

Tablo 3'te yer alan ölçütler Türkiye ve KKTC tarafından yayımlanan filatelik tasarımlara sistematik olarak uygulanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliliğini sağlamak amacıyla veriler resmî filateli katalogları ve kurumsal arşiv kaynaklarından temin edilmiştir. Farklı katalog ve arşiv kayıtları arasında karşılaştırmalar yapılarak verilerin doğruluğu kontrol edilmiştir. Görsel analiz sürecinde önceden belirlenen ölçütler materyallere sistematik olarak uygulanmış ve yapılan yorumlar doğrudan görsel verilere dayandırılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla veri toplama ve analiz süreçleri ayrıntılı biçimde açıklanmış, kodlama aşamasında ise tutarlılık ilkesi gözetilmiştir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle incelenen filatelik materyaller sayıca sınırlı olup özellikle bazı tasarımlara ait grafiker ve üretim bilgilerine ulaşamamıştır. Ayrıca çalışma, nitel ve yorumlayıcı bir analiz yaklaşımına dayandığından elde edilen bulgular araştırmacının yorumları çerçevesinde şekillenmektedir. Bu durum, çalışmanın genellenebilirliğini sınırlamakla birlikte derinlemesine analiz yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Bulgular

Bu bölümde yer alan filatelik tasarımlar barış sembolizmi, ulusal kimlik temsili, askerî anlatı ve mekânsal aidiyet gibi temalar altında değerlendirilerek karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır.

Türkiye Tarafından Yayımlanan Filatelik Tasarımlar

Türkiye'nin ürettiği filatelik tasarımlarda temsil edilen görsel yapı genellikle Hall'ın ulusal kimlik inşası ile Barthes'ın düz anlam, yananlam ve mit üretimi kavramları çerçevesinde okunmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtı 1974



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı
Baskı Yılı	26.08.1974
Baskı Sayısı (Adet)	2.000.000
Basımevi	Türk Tarih Kurumu-Ankara
Değeri	2,50 Eski Türk Lirası (ETL)
Boyut	36 x 26 mm
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 1. Kıbrıs Barış Harekâtı anma pulu (Görsel yazarın arşivinden; Pulhane, 1974).

Görsel 1'de "Kıbrıs Barış Harekâtı" anısına tasarlanan 1974 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda arka plan mavi, ada yeşil, güvercin figürü ise beyaz renklerle illüstre edilmiştir. Kıbrıs adasının harita formu üzerinde kanatlarını açan beyaz güvercin, gagasında taşıdığı zeytin dalı ve Türk bayrağı sembolüyle birlikte Türkiye'nin ada üzerindeki koruyuculuğunu ve desteğini simgesel olarak yansıtmaktadır. Doku olarak kullanılan dalga desenleri, mavi zemin üzerinde hareket duygusu oluşturarak denizi çağrıştırmaktadır. Tipografide tercih edilen sans-serif yazı karakteri resmî bir görünüm sunmaktadır. Kompozisyonun bütününde kullanılan figür ve semboller ise coğrafi bağlılık ve barış temasını yansıtan bir görsel düzen oluşturmaktadır.

Güvercin, düz anlamda barış figürüken, yananlam düzeyinde Türkiye'nin koruyucu rolünü temsil etmektedir. Harita üzerine yerleşimi ise mekânsal kontrol fikrini çağrıştıırken, mit düzeyinde barış getiren zorunlu eylem olarak doğallaştırılmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı
Baskı Yılı	26.08.1974
Baskı Sayısı	7.360
Hazırlayan	PTT Meslek Okulları Birliği Yardımlaşma Derneği
Değeri	2,50 ETL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 2. Kıbrıs Barış Harekâtı ilk gün zarfı (Pulhane, 1974).

Görsel 2'de "Kıbrıs Barış Harekâtı" anısına tasarlanan 1974 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarımda açık zemin üzerinde yeşil renkle betimlenen ada illüstrasyonu yer almaktadır. Bu illüstrasyonun üzerinde beyaz renkli bir güvercin, gagasında taşıdığı zeytin dalı ve Türk bayrağı sembolüyle birlikte kullanılmıştır. Buradaki güvercin figürü, Kıbrıs'ın tamamını kuşatan bir koruyuculuk anlayışını yansıtmaktadır. Türkçenin yanında verilen İngilizce ifade, metne uluslararası bir nitelik kazandırırken, zarf üzerinde bulunan dairesel damga kompozisyona resmîyet katmaktadır.

Düz anlamda ada ve güvercin birlikteliği barışı temsil ederken, yananlam düzeyinde bütüncül bir koruma söylemi üretilmektedir. Mit düzeyinde ise Türkiye'nin müdahalesinin uluslararası zeminde meşru ve kaçınılmaz olduğu vurgulanmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı 1984

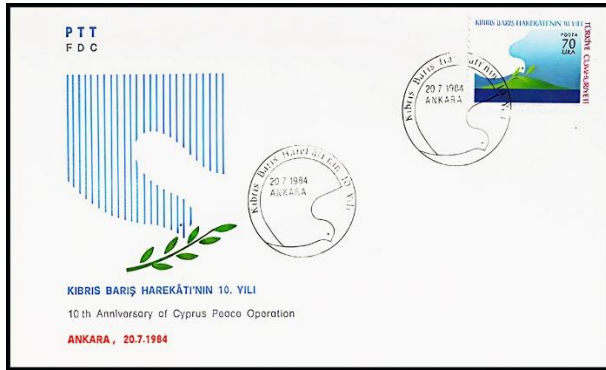


Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1984
Baskı Sayısı	600.000
Basımevi	Basın Ofset Matbaacılık A.Ş.-Ankara
Değeri	70,00 ETL
Boyut	36 x 26 mm
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Cemalettin Mutver

Görsel 3. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı anma pulu (Görsel yazarın arşivinden; Pulhane, 1984).

Görsel 3'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı" anısına tasarlanan 1984 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda mavi ve yeşil tonların ağırlıkta olduğu bir renk kullanımı bulunmaktadır. Kompozisyondaki beyaz alan, gagasında zeytin dalı taşıyan bir güvercin figürü olarak stilize edilmiştir. Gagasında tuttuğu zeytin dalını adanın üzerine bırakan güvercin, barış mesajını güçlü bir biçimde iletirken, tipografideki mavi ve kırmızı renkler ulusal kimliği vurgulamaktadır.

Soyut güvercin formu düz anlamda barışı temsil ederken, yananlam düzeyinde müdahalenin yumuşatılmış anlatımını görselleştirmektedir. Mit düzeyinde ise askerî eylem görünmez kılınmakta ve barışın kendiliğinden tesis edildiği fikri üretilmektedir.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1984
Baskı Sayısı	7.360
Hazırlayan	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	105,00 ETL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 4. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı ilk gün zarfı (Pulhane, 1984).

Görsel 4'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı" anısına tasarlanan 1984 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarımda, minimal biçimsel öğeler kullanılmıştır. Mavi dikey çizgiler, modernist grafik tasarım anlayışını yansıtan bir soyutlama olarak okunurken, alt kısma eklenen zeytin dalı, antik Akdeniz kültüründen bu yana süregelen barış ve uzlaşının klasik simgesi olarak sunulmaktadır. Kompozisyonda yer alan Türkçe ve İngilizce anma ifadeleri ise soyutlama, illüstrasyon ve ölçülü tipografi ile birlikte mitolojik ve kültürel semboller aracılığıyla evrensel bir barış çağrısı oluşturmaktadır.

Zeytin dalı düz anlamda barış simgesiyken, yananlam düzeyinde evrensel uzlaşma söylemiyle ilişkilendirilmektedir. Mit düzeyinde ise tarihsel çatışma arka plana itilmekte ve evrensel barış vurgusu öne çıkarılmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı
Baskı Yılı	20.07.2024
Baskı Sayısı	100.000
Basımevi	PTT Matbaası-Ankara
Değeri	29 Türk Lirası (TL)
Boyut	38 x 38 mm
Baskı Yöntemi	Dijital
Tasarımcı	Serdal TOKGÖZ

Görsel 5. Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı anma pulu (Görsel yazarın arşivinden; PTT Filateli, 2024; Pul Emisyon Tanıtım Kartları, 2024: 42).

Görsel 5'te "Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı" anısına tasarlanan 2024 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımın merkezinde Kuzey Kıbrıs haritası yer almaktadır. Haritanın güney kesiminin sular altında kalmış izlenimi verecek biçimde tasarlanması, doğal bir sınır şeridi oluşturmaktadır. Adanın kuzeyine yerleştirilen KKTC bayrağı görünümü, bölgesel aidiyet ve politik kimliği simgesel bir üslupla vurgulamaktadır. Üst kısmındaki barış güvercini illüstrasyonu ile altın sarısı "50. Yıl" ifadesi ise yarım asır önce gerçekleşen tarihsel olayın anıtsal ve anma niteliğini güçlendiren görsel bir vurgu sunmaktadır.

Buradaki kuzey hat vurgusu düz anlamda coğrafi ayrımı gösterirken, yan anlam düzeyinde politik aidiyet üretmektedir. Mit düzeyinde ise bu ayrım doğal ve kalıcı sınır olarak vurgulanmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı İlk Gün Zarfı
Baskı Yılı	20.07.2024
Baskı Sayısı	2.000
Basımevi	PTT Matbaası-Ankara
Değeri	58 TL
Boyut	350 x 240 mm
Baskı Yöntemi	Dijital
Tasarımcı	Serdal TOKGÖZ

Görsel 6. Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı ilk gün zarfı (Görsel yazarın arşivinden; Pul Emisyon Tanıtım Kartları, 2024: 41; PTT 184. Yıl, t.y.).

Görsel 6'da "Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı" anısına tasarlanan 2024 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Kompozisyonda, gagasında yeşil bir zeytin dalı taşıyan ve arka planda KKTC bayrağı bulunan bir barış güvercini figürü öne çıkmaktadır. Zarfın alt kısmında Türkçe ve İngilizce olarak verilen iki dilli ifade, tarihî olayın yarım asır önce gerçekleşen uluslararası boyutuna dikkat çekerek tasarımın anma niteliğini görünür kılmaktadır.

Güvercin ve bayrak birlikteliği düz anlamda barış ve ulusal kimliği gösterirken, yananlam düzeyinde ulus söylemini pekiştirmektedir. Mit düzeyinde ise askerî müdahaleyi arka plana iterek uzlaşî söylemini öne çıkarmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarafından Yayımlanan Filatelik Tasarımlar

KKTC'nin ürettiği filatelik tasarımlarda görsel anlatı genellikle Nora'nın hafıza mekânları ve Barthes'ın mit üretimi kavramı ve doğallaştırma süreci çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Kıbrıs'ta Barış 1975



Başlık	Kıbrıs'ta Barış
Baskı Yılı	20.07.1975
Baskı Sayısı	200.000
Basımevi	Ajans Türk Matbaası-Ankara
Değeri	150 M
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 7. Kıbrıs'ta Barış anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 7'de "Kıbrıs'ta Barış" anısına tasarlanan 1975 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda, koyu yeşil zemin ve altın sarısı yazı rengi, resmî ve otoriter bir görünüm oluşturarak ulusal kimliği ve kurumsallığı vurgulamaktadır. Harita, yeşil tonlarla sade ve keskin hatlarla soyutlanarak Kıbrıs coğrafyasının net bir temsilini sunmaktadır. Üstte yer alan dikey zeytin dalı, barışın klasik simgesi olarak bölgenin tarihsel ve bölgesel bağlamına gönderme yaparken, düzenli ve güçlü bir biçimde yerleştirilen tipografik ifadeler, Kıbrıs'ın dünya üzerindeki konumunu geometrik çizgilerle göstermektedir. Böylece tasarım, somut mekânsal aidiyeti ve barış arzusunun dengeli ve simgesel bir formda yansıtmaktadır. Hall'in (1990) temsil kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, bu görsel yalnızca olayları yansıtmakla kalmamakta, ulusal kimliğin hangi anlamlar üzerinden kurulacağına da gönderme yapmaktadır.

Zeytin dalı ve harita düz anlamda barış ve mekânı temsil ederken, yananlam düzeyinde ulusal varlığın meşrulaştırıldığını vurgulamaktadır. Mit düzeyinde ise devletleşme süreci doğal bir sonuç olarak sunulmaktadır.



Başlık	Kıbrıs'ta Barış
Baskı Yılı	20.07.1975
Baskı Sayısı	300.000
Basımevi	Ajans Türk Matbaası-Ankara
Değeri	30 M
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 8. Kıbrıs'ta Barış anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 8'de "Kıbrıs'ta Barış" anısına tasarlanan 1975 tarihli anma pulunun temsili yer almaktadır. Tasarımda mavi ve yeşil tonların hâkim olduğu bir renk kullanımı görülmektedir. Kompozisyonun merkezinde yer alan el sıkışması illüstrasyonu uzlaşma, dayanışma ve birlik fikrinin evrensel bir sembolü olarak diplomatik ve toplumsal barışa gönderme yapan bir metafor niteliği taşımaktadır. El ve ada formunun üst üste bindirilmesi, barışın coğrafya ve politik bağlamla ilişkili olduğunu işaret eden sembolik bir katman oluşturmaktadır. Tipografide sade, blok karakterli ve okunabilir bir yazı formu tercih edilmiş; pulun yüzeyinde ise net bir görsel hiyerarşi oluşturulmuştur.

El sıkışma düz anlamda uzlaşmayı temsil ederken, yananlam düzeyinde bağımsızlık söylemini güçlendirmektedir. Mit düzeyinde ise kalıcı barışı sağlamak adına somut adımların atıldığı vurgulanmaktadır.



Başlık	Kıbrıs'ta Barış
Baskı Yılı	20.07.1975
Baskı Sayısı	300.000
Basımevi	Ajans Türk Matbaası-Ankara
Değeri	50 M
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 9. Kıbrıs'ta Barış anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 9'da "Kıbrıs'ta Barış" anısına tasarlanan 1975 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda, Akdeniz coğrafyasını ve tarihsel mücadelenin atmosferini çağrıştıran kırmızı ve kahverengi tonların hâkim olduğu renk paleti kullanılmıştır. Kompozisyonun merkezinde yer alan zeytin dalı, zincir formunu kesen bir unsur olarak kurgulanmıştır. Zincir motifi baskı ve kısıtlılığın temsil ederken, figürlerin belirgin konturlarla soyutlanmış olması görsel mesajın hızlı ve etkili bir biçimde algılanmasını sağlamaktadır.

Kırılan zincir düz anlamda özgürleşmeyi temsil ederken, yananlam düzeyinde bağımsızlık söylemini güçlendirmektedir. Mit düzeyinde ise müdahalenin zorunlu bir kırılma olduğu vurgulanmaktadır.



Başlık	Kıbrıs'ta Barış
Baskı Yılı	20.07.1975
Baskı Sayısı	Bilgiye ulaşılamamıştır
Basımevi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	Bilgiye ulaşılamamıştır
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 10. Kıbrıs'ta Barış ilk gün zarfı (Colnect, 2025).

Görsel 10'da "Kıbrıs'ta Barış" anısına tasarlanan 1975 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Sağ üst kısımda yer alan puldaki kırılan zincir teması, Kıbrıs adasının stilize edilmiş haritasını içermektedir. Haritada, adanın kuzeyi ve güneyini aynı renkle temsil edilmekte, bu iki alanın arasına zeytin dalı motifi yerleştirilmektedir. Bu görsel düzenleme, adadaki bölünmüşlüğü sona erdirilmesi ve barışın sağlanması yönündeki umudu simgesel olarak ifade etmektedir. Zarf üzerinde yer alan üç pulun dizilişi ve damganın konumlandırılması, tasarımı belirli bir tarihsel bağlama yerleştirmektedir. Türkçe ve İngilizce tipografinin birlikte kullanılması, mesajın uluslararası bir çerçevede iletilmesini sağlamaktadır. Sade ve okunaklı tipografik düzen barış ve kimlik temalarının görsel bütünlük içinde sunulmasına katkı sağlamaktadır. Bu temsil biçimi Hall'ın (1990) ifade ettiği gibi kimliğin söylemsel olarak üretildiğini göstermektedir.

Harita ve zeytin dalı düz anlamda birlik ve barışı temsil ederken, yananlam düzeyinde bölünmüşlüğü aşılması idealini somutlaştırmaktadır. Mit düzeyinde ise çözüm arayışının tarihsel olarak kaçınılmaz bir süreç olduğu vurgulanmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı 1979

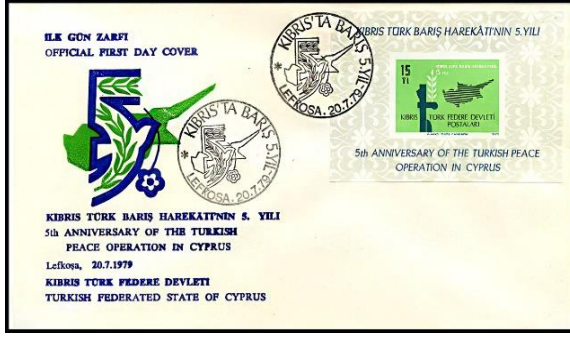


Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1979
Baskı Sayısı	250.000
Basımevi	Ajans Türk Matbaası- Ankara
Değeri	15 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 11. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı anma bloku (Colnect, 2025).

Görsel 11'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı" anısına tasarlanan 1979 tarihli anma blokunun temsili görülmektedir. Tasarımda, krem ve bej tonların ağırlıklı olduğu geleneksel motifler kullanılmıştır. Odak bölgede kullanılan canlı yeşil renk, kompozisyona vurgu kazandırmıştır. Görselde Kıbrıs haritası net ve keskin hatlarla soyutlanmışken, haritanın yanındaki dikey kılıç ve zeytin dalı birlikteliği savaş ve barışın aynı anda var olabileceğini göstermektedir. Marjlara eklenen "anma yılı" ifadesi tarihsel bir dönüm noktasını ve dönemin kimlik politikalarını açığa çıkarırken, İngilizce alt metin, iletilmek istenen mesajın uluslararası algıya yönelik olarak kurgulandığını göstermektedir. Bu yönüyle tasarım, tarihsel belleğin taşıyıcısı olarak Kıbrıs adası üzerindeki hakların ve barış harekâtının önemini güçlü ve sembolik bir anlatımla ortaya koymaktadır. Halbwachs'ın (1992) kolektif bellek yaklaşımı bağlamında bu tasarım devlet eliyle kurumsallaştırılan bir tarih anlatısına gönderme yapmaktadır.

Kılıç ve zeytin dalı birlikteliği düz anlamda savaş ve barışı temsil ederken, yan anlam düzeyinde mücadelenin zorunlu olduğu fikrini üretmektedir. Mit düzeyinde ise gerçekleştirilen harekâtın kalıcı barışın sağlanması için gerekli olduğu düşüncesi doğallaştırılmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1979
Baskı Sayısı	Bilgiye ulaşılamamıştır
Basımevi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	Bilgiye ulaşılamamıştır
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 12. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı ilk gün zarfı (Colnect, 2025).

Görsel 12'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 5. Yılı" anısına tasarlanan 1979 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarımda, stilize edilmiş Kıbrıs haritası, güvercin figürü, zeytin dalı motifi ve "5" rakamı gibi sembolik unsurlar kullanılmıştır. Yeşil tonlar adanın coğrafi kimliğini ve umudu çağrıştırırken, beyaz güvercin barış ve özgürlüğü temsil etmektedir. Harita formu mekânsal kimliği vurgularken, "5" rakamıyla bütünleşen güvercin figürü yeni bir başlangıç fikrine gönderme yapmaktadır. Açık ve sade zemin, merkezde yer alan sembollerin algısını güçlendirirken tipografide kullanılan büyük harfli ve sade yazı karakteri resmî bir anlatım oluşturarak görsel bütünlüğü desteklemektedir. Bu bütünlük, tasarımın estetik ve ideolojik bir temsil sistemi kurduğunu göstermektedir.

Güvercin ve harita düz anlamda barış ve mekânı temsil ederken, yananlam düzeyinde ulusal aidiyetle bütünleşen barış söylemine işaret etmektedir. Mit düzeyinde ise barış adımları ulusal kimliğin doğal bir sonucu olarak görselleştirilmektedir.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı 1984



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1984
Baskı Sayısı	200.000
Basımevi	Tezel Offset Printing Co. Ltd-Lefkoşe
Değeri	20 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Cemalettin Güzeloğlu

Görsel 13. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 13'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı" anısına tasarlanan 1984 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda kullanılan renk, illüstrasyon ve tipografik ifadeler, ulusal aidiyeti ve kolektif belleği öne çıkaran bütüncül bir görsel dil sunmaktadır. Buradaki kırmızı-beyaz bayrak formu ulusal kimliği simgelerken, soyutlanmış yön işareti, ilerleme ve harekâtın sonucuna gönderme yapmaktadır. Alt kısma yerleştirilen sarı renkli Kıbrıs haritası mekânsal aidiyeti açıkça gösterirken, fondaki küresel çizgiler jeopolitik bağlama vurgu yapan yarı soyut bir katman oluşturmaktadır. Serif ve dengeli tipografi ise resmiyet, kurumsallık ve devlet otoritesini çağrıştırarak anma temasını güçlendirmektedir.

Bayrak formu düz anlamda ulusal kimliği gösterirken, yananlam düzeyinde egemenlik anlamını taşımaktadır. Mit düzeyinde ise devletleşme sürecinin kaçınılmaz olduğu anlamını üretmektedir.

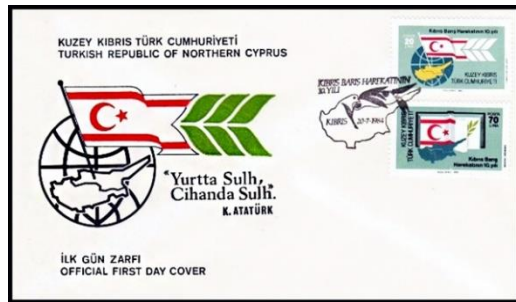


Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1984
Baskı Sayısı	200.000
Basımevi	Tezel Offset Printing Co. Ltd- Lefkoşe
Değeri	70 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Meşkure Gözbebek

Görsel 14. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 14'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı" anısına tasarlanan 1984 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Açık yeşil zemin üzerinde yer alan kırmızı-beyaz bayrak formu ve arka sayfadaki zeytin dalı motifi, anayasa kitabı niteliği güçlü bir simgesel odak oluşturmaktadır. Alt kısımdaki Kıbrıs haritası da mekânsal aidiyeti ve politik bağlamı açıkça ifade etmektedir. Sadeleştirilmiş grafiksel illüstrasyon, tasarımın simgesel okunabilirliğini güçlendirirken, kenarlara eklenen serifsiz tipografi ise düzenli ve resmî bir görünüm sunarak tasarımın anma niteliği desteklemektedir.

Bayrak ve kitap birlikteliği düz anlamda uluslaşma sürecini temsil ederken, yananlam düzeyinde politik aidiyet üretmektedir. Mit düzeyinde ise bu aidiyetin doğal ve tartışmasız bir gerçeklik olduğu fikri inşa edilmektedir.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1984
Baskı Sayısı	Bilgiye ulaşılamamıştır
Basımevi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	Bilgiye ulaşılamamıştır
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 15. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı ilk gün zarfı (Colnect, 2025).

Görsel 15'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı" anısına tasarlanan 1984 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarımda Kıbrıs haritası, bayrak ve zeytin dalı motifleri bir arada kullanılarak ulusal kimlik ve barış söylemi görsel bütünlük içinde ifade edilmektedir. Harita ve küre formu, adanın coğrafi ve jeopolitik konumuna vurgu yaparken, rüzgâr etkisiyle dalgalanan KKTC bayrağı egemenlik ve ulusal aidiyet duygusunu güçlendirmektedir. Bayrağın arkasına iliştirilen zeytin dalı motifi ise, barış ve uzlaşma kavramlarını simgelemektedir. Tasarımda kullanılan kırmızı-beyaz renkler ulusal kimlik ve sembolizmi öne çıkarırken, "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ifadesinin sade ve çizgisel tipografiyle sunulması tasarıma ideolojik ve tarihsel bir çerçeve kazandırarak devlet söylemini görsel düzeyde pekiştirmektedir.

Bayrak, harita ve zeytin dalı düz anlamda temel simgeler olarak kullanılmışken, yananlam düzeyinde egemenlik ve barış söylemini güçlendirmektedir. Mit düzeyinde ise ulusal varlık, doğrudan barışın garantisi olarak sunulmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı 1994



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1994
Baskı Sayısı	100.000
Basımevi	Devlet Basımevi (State Printing Office)-Lefkoşa
Değeri	2.500 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Hüseyin Billur

Görsel 16. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 16'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı" anısına tasarlanan 1994 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda minimalist grafik anlayışı ve çok dilli tipografi öne çıkmaktadır. Yeşil renkli, zarif hatlarla çizilen "20" sayısı ve çevresindeki zeytin dalı barış ve özgürlük temalarını simgelerken, yeşil ve sarı tonlarda verilen Kıbrıs haritası mekânsal sınırları ve coğrafi bağlamı vurgulamaktadır. Tasarımda yer alan çok dilli metinler (Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca) mesajın uluslararası boyutunu ve kapsayıcılığını gösterirken, sade tipografi resmî ve çağdaş bir görünüm sunmaktadır. Bu yönüyle tasarım, barış harekâtının yirminci yılını anımsatan ve aynı zamanda uluslararası kamuoyuna hitap eden evrensel bir dil oluşturmaktadır.

Zeytin dalı ve 20 formu düz anlamda anma ve barışı simgelerken, yananlam düzeyinde süreklilik ve meşruiyet üretmektedir. Mit düzeyinde ise müdahalenin haklılığı zaman faktörüyle ilişkilendirilmektedir.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1994
Baskı Sayısı	100.000
Basımevi	Devlet Basımevi (State Printing Office)-Lefkoşa
Değeri	5.000 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 17. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 17'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı" anısına tasarlanan 1994 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Ulusal aidiyet ve kamusal temsil duygusunu güçlendiren bu tasarımda doğrudan görsel kullanılmıştır. İncelenen görsel, 21 Temmuz 1974 tarihinde hava saldırısı sonucu batırılan TCG Kocatepe muhribinde şehit olan 54 denizcinin anısına inşa edilen Deniz Şehitleri Anıtı'nı konu almaktadır (Açmüz, 2021: 239). Denizci çapası haricinde herhangi bir simgesel unsura yer verilmeyen tasarımda, mekânsal

aidiyet ve anıtsal temsil öne çıkarılmıştır. Nora'nın (1989) hafıza mekânları bağlamında bu temsil yalnızca fiziksel bir mekân olmamakla birlikte Kıbrıs Barış Harekâtı'nın sembolik olarak sabitlendiği görsel hafıza alanı olarak kurgulanmaktadır. Bu yönüyle tasarım, doğrudan tarihsel olaya gönderme yapan belgesel bir nitelik taşımaktadır.

Anıt görseli düz anlamda bir mekânı temsil ederken, yananlam yas ve kahramanlık anlatısı üretmektedir. Mit düzeyinde ise yapılan fedakârlık ulusal kimliğin kurucu unsuru olarak sunulmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1994
Baskı Sayısı	100.000
Basımevi	Devlet Basımevi (State Printing Office)-Lefkoşa
Değeri	8.500 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Hüseyin Billur

Görsel 18. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 18'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı" anısına tasarlanan 1994 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarım, yeşil zemin üzerine kurulan sade ve güçlü bir dil ile barış, özgürlük ve ulusal kültür temasını vurgulamaktadır. Kıbrıs haritasının güvercin figürlerinden oluşan soyutlaması, barışın coğrafyanın tamamıyla özdeşleştiğini göstermektedir. Sol kısımdaki zeytin dalı motifi evrensel barış sembolü olarak öne çıkarırken, düz renkli alanlar ve minimal doku kullanımı tasarımın yalın etkisini güçlendirmektedir. Üst kısma konumlandırılan tipografi ulusal aidiyeti vurgularken, alt kısma eklenen ifade, tarihsel ve ideolojik anlam üzerinden adanın ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın önemini ve hafızadaki yerini pekiştirmektedir.

Güvercinlerden oluşan harita düz anlamda barış metaforuyken, yananlam düzeyinde barışın Kıbrıs Adası'nın tamamına yayıldığı fikrini üretmektedir. Mit düzeyinde ise adanın doğal olarak barış ile özdeşleştiği vurgulanmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1994
Baskı Sayısı	100.000
Basımevi	Devlet Basımevi (State Printing Office) - Lefkoşa
Değeri	7.000 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 19. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 19'da "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı" anısına tasarlanan 1994 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Ulusal aidiyet ve kamusal temsil duygusunu güçlendiren bu tasarımda, Yavuz Çıkarma Plajı'nda çekilen bir görsel doğrudan kullanılmıştır. İncelenen görsel, 1978 tarihinde Girne'de inşa edilen Barış ve Özgürlük Anıtı'nı konu almaktadır (Okray & Şimşek, 2018: 12). Anıt, hilali andıran biçimiyle yerçekimine direnen 11 adet sütundan oluşmaktadır. Bu sütunlar, 1963-1974 yılları arasında Kıbrıs Türk halkının yaşadığı sıkıntıları simgelemektedir. Tasarımda, anıtın görsel temsili üzerinden mekânsal

aidiyet ve anıtsal temsil öne çıkarılmıştır. Nora'nın (1989) hafıza mekânları kavramı çerçevesinde bu filatelik temsil harekâtın sembolik olarak görselleştirildiği hafıza alanı olarak ortaya çıkmaktadır.

Anıt görseli düz anlamda fiziksel bir yapıyı gösterirken, yananlam düzeyinde tarihsel direniş anlatısını güçlendirmektedir. Mit düzeyinde ise geçmişte yaşanan acı bilançonun ulusal varlığın meşruiyeti için gerekli olduğu düşüncesi sunulmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1994
Baskı Sayısı	Bilgiye ulaşılamamıştır
Basımevi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	Bilgiye ulaşılamamıştır
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 20. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı ilk gün zarfı (Colnect, 2025).

Görsel 20'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 20. Yılı" anısına tasarlanan 1994 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarımda güvercin illüstrasyonu, zeytin dalı motifi ve Kıbrıs haritası sembolik olarak barış teması etrafında bütünleşmektedir. Minimal yeşil çizgisel form doğa dilini kullanarak umut ve barış kavramlarını pekiştirirken, güvercin kanadıyla bütünleşen harita, adayı barış çemberine almaktadır. Tipografide tercih edilen sade ve modern karakterler ise resmî ve yumuşak bir geçişle coğrafik aidiyeti güçlendirmektedir. Bu bütünsel kompozisyon, görsel unsurlar arasında anlamlı bir uyum kurarak barış temasını görünür kılmaktadır.

Çevrelenen harita ve güvercin illüstrasyonu düz anlamda barışı nitelerken, yananlam düzeyinde koruyucu bariyer metaforu üretmektedir. Mit düzeyinde ise gerçekleşen müdahalenin kalıcı barış için gerekli bir girişim olduğu sonucunu kurgulamaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı 1999



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1999
Baskı Sayısı	100.000
Basımevi	Devlet Basımevi (State Printing Office) - Lefkoşa
Değeri	150.000 TL
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Ofset
Tasarımcı	Hüseyin Billur

Görsel 21. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 21'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı" anısına tasarlanan 1999 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda canlı ve kontrastlı renk kullanımı baskın olup mavi zemin, özgürlük duygusunu, yeşil tonla vurgulanan harita ise ulusal varlık ve coğrafi aidiyeti öne çıkarmaktadır. Buradaki güvercin ve zeytin dalı motifi, politik bir katman oluşturarak evrensel barış fikrini simgelerken,

dengeli ve okunaklı olan tipografi devlet otoritesi ile ulusal mekân arasında görsel ve anlamsal bir ilişki kurmaktadır.

Renk ve güvercin kullanımı düz anlamda barış ve mekâna gönderme yaparken, yananlam düzeyinde özgürlük söylemini pekiştirmektedir. Mit düzeyinde ise bu özgürlüğün doğal ve haklı bir sonuç olduğu vurgulanmaktadır.

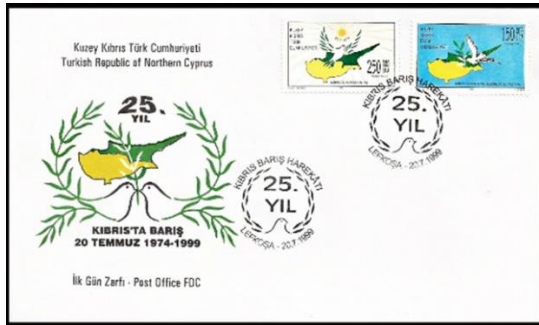


Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1999
Baskı Sayısı	Bilgiye ulaşılamamıştır
Basımevi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	Bilgiye ulaşılamamıştır
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 22. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı anma pulu (Colnect, 2025).

Görsel 22'de "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı" anısına tasarlanan 1999 tarihli anma pulunun temsili görülmektedir. Tasarımda, açık beyaz zemin üzerine sarı ve yeşilin canlı tonları kullanılarak Kıbrıs haritası belirgin şekilde öne çıkarılmıştır. Renk kartelasıyla harita bölgelere bölünmüş ve beyaz güvercin simgesiyle barış teması somutlaştırılmıştır. Güvercinin etrafındaki zeytin dalı detayları, uzlaşma çağrısı yaparken üst kısma yerleştirilen güneş ışınları umuda ve aydınlığa gönderme yapmaktadır. Tarihsel referanslar (1974 ve 25. Yıl) barışın kalıcılığına işaret ederken, üst kısımdaki resmî tipografiler ulusal belleğin kurumsal bir çerçevede yeniden üretildiğini ve anma pratiğinin devlet söylemiyle ilişkilendirildiğini göstermektedir.

Güneş ve güvercin düz anlamda umut ve barışı simgelerken, yananlam düzeyinde yeni bir başlangıç anlatısı kurmaktadır. Mit düzeyinde ise aydınlığa ilerleme olarak kurgulanmaktadır.



Başlık	Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı
Baskı Yılı	20.07.1999
Baskı Sayısı	Bilgiye ulaşılamamıştır
Basımevi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Değeri	Bilgiye ulaşılamamıştır
Boyut	Bilgiye ulaşılamamıştır
Baskı Yöntemi	Bilgiye ulaşılamamıştır
Tasarımcı	Bilgiye ulaşılamamıştır

Görsel 23. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı ilk gün zarfı (Colnect, 2025).

Görsel 23'te "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı" anısına tasarlanan 1999 tarihli ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarım, Kıbrıs'ta barış temasını simgeleyen görselleri ve tarihsel bilgileri bütüncül bir biçimde sunmaktadır. Zarfın sol kısmında yer alan zeytin dalları ve Kıbrıs haritası barışın kalıcılığını ve coğrafi kimliği vurgularken, haritanın üzerindeki beyaz güvercin figürü barışın simgesel ifadesi olarak öne çıkmaktadır. Tarih aralığına gönderme yapan 1974-1999 dönemi, Türkçe ve İngilizce ifadelerle birlikte uluslararası düzeyde bir anma ve hatırlama çerçevesi sunmakta; bu durum tasarımın ulusalın ötesine geçerek küresele hitap eden bir dil kullanıldığını göstermektedir.

Harita ve güvercin düz anlamda barışı simgelerken, yananlam düzeyinde sürekliliğe ve kalıcılığa gönderme yapmaktadır. Mit düzeyinde ise zaman içinde pekişen bir barış isteğini açığa çıkarmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı 2024



Başlık	1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı
Baskı Yılı	19.07.2024
Baskı Sayısı	30.000
Basımevi	Lefkoşa Devlet Basımevi
Değeri	35 TL
Boyut	26 x 41 mm
Baskı Yöntemi	Dijital
Tasarımcı	Sebahattin İSMAİL

Görsel 24. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı anma pulu (Yazarın kişisel arşivinden; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Posta Dairesi, 2025a; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Posta Dairesi, 2025b).

Görsel 24'te "1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı" anısına tasarlanan anma pulunun temsili görülmektedir. İki farklı temanın işlendiği bu tasarımda, üst kısımda Türk askerlerinin çıkarma yaptığı an sepya tonlarında verilmiş; tanklar, askerler ve helikopterler aracılığıyla harekâtın askerî boyutu vurgulanmıştır. Alt kısımda ise askerlerden yardım alan kadın ve çocuklardan oluşan sivil halk tasvir edilmiştir. Bu sahne, askeri bir müdahale olarak görülen harekâtın, sivilleri korumaya çalışan insani bir yönünün olduğunu göstermektedir. Arka planda yer alan Türk bayrağı ile KKTC bayrağı, Türk milletinin Kıbrıs halkına duyduğu sevgi ve desteğin simgesel bir ifadesi olarak tasarlanmıştır. Orta kısma konumlandırılan kırmızı renkli "50. Yılı" ifadesi ise yarım asır önce gerçekleşen bu tarihî olayın hâlâ toplumsal bellekte muhafaza edildiğini vurgulamaktadır. Bu çift katmanlı anlatım (askerî sahne + sivil halk) KKTC tasarımlarında sıkça görülen "meşrulaştırıcı anlatı" stratejisinin bir örneği olup, harekâtın yalnızca askerî değil, insani bir müdahale olarak sunulmasını da sağlamaktadır. Halbwachs'ın (1992) kolektif bellek yaklaşımı bağlamında bu tasarım bireysel hatırlamadan öte devlet eliyle kurumsallaştırılmış bir tarih anlatısının taşıyıcılık rolünü üstlenmektedir.

Askerî ve sivil sahneler düz anlamda iki farklı gerçekliği yansıtırken, yananlam düzeyinde koruyucu müdahale söylemini öne çıkarmaktadır. Mit düzeyinde ise tarihsel müdahaleyi doğal bir barış anlatısına dönüştürerek ideolojik bir meşrulaştırma üretmektedir.



Başlık	1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı FDC
Baskı Yılı	19.07.2024
Baskı Sayısı	2.000
Basımevi	Lefkoşa Devlet Basımevi
Değeri	45 TL
Boyut	180 x 110 mm
Baskı Yöntemi	Dijital
Katkı Sunan	Sebahattin İSMAİL

Görsel 25. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı ilk gün zarfı (Yazarın kişisel arşivinden; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Posta Dairesi, 2025a).

Görsel 25'te "1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı" anısına tasarlanan ilk gün zarfının temsili görülmektedir. Tasarımın sağ kısmına aynı tarihte yayınlanan anma pulu eklenmişken, sol kısma Yavuz Çıkarma Plajı ile Kıbrıs Barış ve Özgürlük Anıtı'nın doğrudan görseli yerleştirilmiştir. Anıtın sağına konumlandırılan Türk ve KKTC bayrakları ise iki toplum arasındaki bağı simgesel olarak ifade etmektedir. Pul ve zarfın üzerinde 19 Temmuz 2024 tarihli filatelik bir damga bulunmakta olup bu damgada Kıbrıs haritası, Kıbrıs Barış ve Özgürlük Anıtı, güvercin figürü ve tüfek çatma illüstrasyonu gibi semboller öne çıkmaktadır. Nora'nın (1989) hafıza mekânları kavramı çerçevesinde bu temsil fiziksel bir mekân olmanın ötesinde harekâtın sembolik olarak sabitlendiği görsel hafıza alanı olarak somutlaştırılmaktadır.

Anıt ve bayrak birlikteliği düz anlamda mekân ve ulusu temsil ederken, yananlam düzeyinde tarihsel süreç ve aidiyet üretmektedir. Mit düzeyinde ise ulusal varlığın tarihsel olarak kaçınılmaz olduğu gerçekliğini vurgulamaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma bulguları, her iki aktörün filatelik tasarımlarında ortak bir takım sembolik unsurların öne çıktığını göstermektedir. Özellikle Kıbrıs adası haritası, barış güvercini illüstrasyonu ve zeytin dalı motifi gibi görsel unsurlar, barış ve uzlaşma söylemini temsil eden temel ikonografik öğeler olarak dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, tasarımların görsel anlatım biçimi ve ideolojik vurgu düzeyinde önemli farklılıklar görülmektedir. Bu doğrultuda, Türkiye tarafından yayımlanan tasarımlarda daha çok diplomatik ve sembolik bir anlatımın tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bu tasarımlarda barış güvercini, zeytin dalı ve sade grafik, kompozisyonlar aracılığıyla barış söylemi öne çıkarmaktadır. Minimalist grafik anlayış ve dengeli tipografi kullanımı ise tasarımların uluslararası kamuoyuna yönelik bir iletişim dili taşıdığını ortaya koymaktadır. Buna karşılık KKTC tarafından yayımlanan tasarımlarda tarihsel anlatı ve politik kimlik vurgusu daha belirgindir. Askerî sahneler, ulusal bayraklar ve özgürlük sembolleri bu tasarımlarda daha güçlü bir biçimde kullanılmaktadır. Bu durum, KKTC'nin filatelik üretimlerinde Kıbrıs Barış Harekâtı'nın ulusal bağımsızlık ve varoluş mücadelesi bağlamında temsil edildiğini göstermektedir. Dolayısıyla KKTC tasarımlarında barış söylemi, daha çok tarihsel deneyim ve kimlik inşası ile iç içe geçmiş bir anlatı üzerinden kurulmaktadır.

Elde edilen bulgular, filatelik tasarımların Halbwichs'ın kolektif bellek, Nora'nın hafıza mekânları, Hall'ın temsil kuramı ve Barthes'ın mit çözümlemesi ekseninde çok katmanlı ideolojik üretim alanları olduğunu göstermektedir. Buna göre, Hall'ın "temsil kuramı" çerçevesinde değerlendirildiğinde, filatelik tasarımların ulusal kimlik inşasında aktif bir rol üstlendiği görülmektedir. Benzer biçimde Barthes'ın "mit" kavramı açısından ele alındığında güvercin, zeytin dalı ve bayrak gibi sembollerin yalnızca görsel unsurlar olmadığı; belirli ideolojik anlamları doğal ve kaçınılmazmış gibi sunan birer mit üretim aracı olduğu anlaşılmaktadır. Nora'nın "hafıza mekânları" yaklaşımı ise bu tasarımların, tarihsel olayların kolektif bellekte korunmasını ve yeniden üretilmesini sağlayan görsel araçlar olduğunu ortaya koymaktadır.

Filatelik materyaller bu çalışmada Nora'nın (1989) hafıza mekânları çerçevesinde, fiziksel bir mekânı temsil etmenin ötesinde kolektif belleği kurumsal olarak sabitleyen hafıza alanları olarak değerlendirilmiştir. Devlet tarafından üretilerek dolaşıma sokulan pullar, tarihsel olayları seçici biçimde görünür kılarak toplumsal belleği kurumsallaştırmaktadır. Bu seçicilik, hatırlamanın sınırlarını ve yönünü belirleyen bir temsil rejimine işaret etmektedir. Bu bağlamda pullar, posta materyali olmaktan çıkarak hangi olayın hatırlanacağına, hangi sembollerle temsil edileceğine ve hangi anlamlar çerçevesinde sunulacağını belirleyen mobil bir hafıza üretim merkezine dönüşmektedir.

Araştırma bulguları, Türkiye ve KKTC'nin uluslararası sistemdeki farklı konumlarının filatelik tasarımlara doğrudan yansımalarını göstermektedir. Türkiye dışında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni resmî olarak tanıyan bir ülkenin bulunmaması, KKTC'nin uluslararası alandaki görünürlük ve meşruiyet arayışını artırmaktadır (İsayev, 2025: 2312). Bu durum, filatelik tasarımlarda da açık biçimde gözlemlenmektedir. Türkiye tarafından üretilen tasarımlarda daha evrensel, diplomatik ve barış odaklı

bir dil tercih edilirken, KKTC tasarımlarında ulusal kimlik, bağımsızlık ve tanınma vurgusunun daha güçlü bir şekilde öne çıktığı görülmektedir. Dolayısıyla filatelik tasarımlar, yalnızca tarihsel bir olayı anmakla kalmayıp, uluslararası politik konumlanmanın görsel bir yansıması olarak da işlev görmektedir.

Araştırma soruları doğrultusunda değerlendirildiğinde;

- Her iki aktör aynı sembolleri kullansa da bu sembollerin anlamlandırılma biçimleri farklılık göstermektedir.
- Renk tipografi ve kompozisyon tercihleri ideolojik yönelimi doğrudan yansıtmaktadır.
- Türkiye tasarımları uluslararası kamuoyuna hitap eden daha diplomatik bir dil üretirken, KKTC tasarımları ulusal kimlik inşasına odaklanmaktadır. Bu farklılıklar, iki aktörün uluslararası sistemdeki konumları, tanınma düzeyleri ve meşruiyet arayışlarıyla doğrudan ilişkilidir.
- Filatelik tasarımlar, söz konusu tarihsel olayı hem ulusal hem de uluslararası düzlemde farklı anlatı stratejileriyle temsil etmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye ve KKTC tarafından üretilen filatelik tasarımlar, posta maddesi olmanın ötesinde tarihsel olayları, ulusal kimliği ve politik söylemleri görsel dil aracılığıyla aktaran kültürel belgeler olarak değerlendirilebilmektedir. Her iki aktörün tasarımlarında ortak sembolik unsurlar öne çıkarken, ideolojik vurgular ve anlatım biçimleri belirgin farklılıklar göstermektedir. Türkiye'nin tasarımları daha çok diplomatik ve evrensel barış mesajları taşıırken, KKTC'nin tasarımları politik kimlik inşası ve tarihsel anlatıyı daha güçlü biçimde öne çıkarmaktadır. Filatelik tasarımlar bu bağlamda, yalnızca geçmiş anı nesnelere değil, aynı zamanda ulusal kimliklerin inşa edildiği, politik söylemlerin üretildiği ve tarihsel olayların ideolojik çerçevede yeniden yorumlandığı güçlü görsel iletişim araçları olarak işlev görmektedir. Farklı politik perspektiflerin filatelik tasarımlar üzerinden nasıl yansıtıldığını ortaya koyan bu çalışmanın, literatürdeki önemli bir boşluğu doldurduğu ve konuya disiplinlerarası bir bakış kazandırdığı söylenebilir. Bu çalışma literatüre üç temel katkı sunmaktadır:

- Kuramsal olarak, filatelik tasarımları kültürel bellek, temsil ve ideoloji kavramları çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla ele almaktadır.
- Yöntem olarak, göstergebilimsel analiz ile doküman incelemesini birleştiren görsel materyallerin çok katmanlı analizine olanak sağlamaktadır.
- Ampirik olarak ise Türkiye ve KKTC tarafından üretilen filatelik tasarımlar üzerinden karşılaştırmalı bir veri seti sunarak literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

Gelecek çalışmalarda, filatelik tasarımların yalnızca üretim süreçleri değil, aynı zamanda alımlanma biçimleri de incelenebilir. Özellikle koleksiyonerler, kullanıcılar ve toplumun farklı kesimleri tarafından bu tasarımların nasıl algılandığına yönelik yapılacak çalışmalar, filatelik materyallerin toplumsal etkisini daha kapsamlı biçimde ortaya koyacaktır. Ayrıca farklı ülkelerin benzer tarihsel olaylara ilişkin filatelik üretimleriyle yapılacak karşılaştırmalı analizler, görsel temsil ve ideoloji ilişkisini küresel ölçekte değerlendirme imkânı sunacaktır.

Kaynakça

- Açmuz, M. (2021). Kıbrıs Barış Harekâtı TCG Kocatepe Nasıl Battı (Bir Akıl Tutulması). *Tarih Kritik Dergisi*, 7(2), 239-241. <https://izlik.org/JA62JM99LC>
- Assmann, J., & Czaplicka, J. (1995). Collective Memory and Cultural Identity. *New German Critique*, (65), 125–133. <https://doi.org/10.2307/488538>
- Barthes, R. (1977). *Image, Music, Text*. New York: Hill and Wang.
- Colnect. (2025). *Kuzey Kıbrıs Pulları*. [https://colnect.com/tr/stamps/list/country/262-Kuzey K%C4%B1br%C4%B1s/year/1979](https://colnect.com/tr/stamps/list/country/262-Kuzey-K%C4%B1br%C4%B1s/year/1979) (Erişim Tarihi: 12.12.2025).
- Çiftçi, D., & Çiftçi, O. (2020). Arşivlenen Bellek Olarak Posta Pulları ve Sosyo-Kültürel İşlevleri: Kuzey Kıbrıs Örneği-Kayıtlı Bir Hafıza Olarak Posta Pulları ve Sosyo-Kültürel İşlevi: Kuzey Kıbrıs Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(2), 391-412. <https://doi.org/10.30798/makuiibf.691464>
- Halbwachs, M. (1992). *On Collective Memory*. L. A. Coser (Translated) Chicago and London: The University of Chicago Press.
- Hale, W. (2002). *Turkish Foreign Policy Since 1974*. London: Frank Cass.
- Hall, S. (1990). Cultural Identity and Diaspora. In J. Rutherford (Ed.), *Identity: Community, Culture, Difference* (pp. 222-237). London: Lawrence & Wishart.
- İsayev, T. (2025). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) Türk Devletleri Teşkilatı'ndaki Gözlemci Üye Statüsünün Uluslararası Hukuk Açısından İncelenmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 73 (4), 2281-2326. <https://doi.org/10.33629/auhfd.1470893>.
- Kadıköy Filatelistler Derneği. (2020). *Emisyon Tarihleri*. https://7f7e7048-c124-4ac7-9aa6-8b6b54e4bb2b.filesusr.com/ugd/345494_038563f07fd742e88b7435e9bb9f3824.pdf (Erişim Tarihi: 12.08.2023).
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Posta Dairesi. (2025a). *2024 Yılı Pulları*. <http://posta.gov.ct.tr/GALER%C4%B0/Pullar/2024-Y%C4%B1l%C4%B1-Pullar%C4%B1> (Erişim Tarihi: 22.10.2025).
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Posta Dairesi. (2025b). *Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı*. <http://posta.gov.ct.tr/BASIN-VE-HALKLA-%C4%B0L%C4%B0C5%9EK%C4%B0LER/Mesaj-ve-Duyurular/ArtMID/22109/ArticleID/205333/K%C4%B1br%C4%B1s-Bar%C4%B1C5%9F-Harek226t%C4%B1%E2%80%99n%C4%B1n-50-Y%C4%B1l%C4%B1> (Erişim Tarihi: 09.09.2025).
- Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*. D. N. Smith (Translated) Oxford: Blackwell Publishing.
- Mapsonstampsdb. (2026). *Cyprus*. <https://mapsonstampsdb.com/depicted/Cyprus> (Erişim Tarihi: 12.02.2026).
- Nora, P. (1989). Between Memory and History: Les Lieux de Mémoire. *Representations*, (26), 7–24. <https://doi.org/10.2307/2928520>
- Okray, Z., & Şimşek, A. H. (2018). Anıtların Göstergibilimsel Analizi: KKTC Öncesi ve Sonrası. *Kıbrıs Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 2(3), 7-20. <https://izlik.org/JA33HW32FR>
- PTT 184. Yıl. (t.y.). *PTT'den "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı" Konulu Anma Pulu ve İlk Gün Zarfı*. <https://www.ptt.gov.tr/haberler/pttden-kibris-baris-harek%C3%A2tinin-50-yili-konulu-anma-pulu-ve-ilkgun-zarfi-a59c573ba9624bbb87fd959dc71f6e14> (Erişim Tarihi: 24.10.2025).
- PTT Filateli. (2024). *Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50. Yılı*. <https://www.filateli.gov.tr/urunler/kibris-baris-harekatinin-50-yili/d3b43ce555081f446c1a608b0910c944> (Erişim Tarihi: 04.10.2025).

- Pul Emisyon Tanıtım Kartları. (2024). *Pul Emisyon Tanıtım Kağıtları ve Özel Gün, Özel Tarih Damgalı Zarflar*. Ankara: Değerli Kağıtlar Daire Başkanlığı.
- Pulhane. (1974). *Kıbrıs Barış Harekâtı*. <https://www.pulhane.com/KatalogSayfalari/k197407.html> (Erişim Tarihi: 07.11.2025).
- Pulhane. (1984). *Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 10. Yılı*. <https://www.pulhane.com/KatalogSayfalari/k198407.html> (Erişim Tarihi: 22.10.2025).
- Uslu, N. (2003). *The Cyprus Question as an Issue of Turkish Foreign Policy and Turkish American Relations 1959-2003*. New York: Nova Publishers.
- Yıldırım, A., & Şimşek, Y. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8. baskı). İstanbul: Seçkin Yayıncılık.